

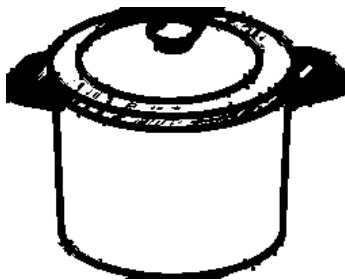

VALINNAISAINEOPAS

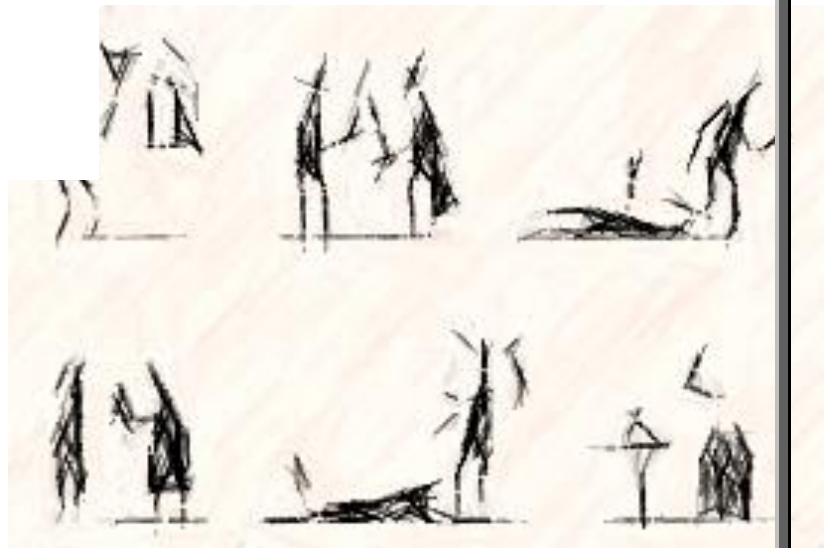
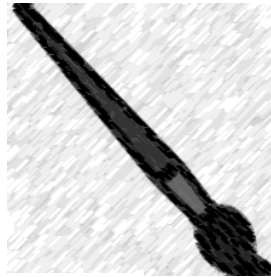
2019-2021

MATIN JA LIISAN

KOULU

SISÄLLYS

1	VALINNAISAINEIDENVALINTA JA ARVIONTI	2
1.1	Valinnat	2
1.2	Arviointi	2
2	VALINNAISAINEET	2
2.1	Musiikki	3
2.2	Tietotekniikka	4
2.3	Liikunta.....	4
2.4	Maaseutu tutuksi.....	5
2.5	Saksa	6
2.6	Ranska /LE FRANÇAIS (B2 – kieli).....	7
2.7	Kuvataide	8
2.8	Draama (aikaisemmin ilmaisutaito)	9
2.9	Tekstiilityö	11
2.10	Tekninen työ	12
2.11	Kotitalous	12

1 VALINNAISAINEIDENVALINTA JA ARVIONTI

1.1 Valinnat

Valinnaisaineet valitaan **7. luokan aikana sekä 8. että 9. luokalle**. Valinnat tehdään Wilmassa. Oppilas tekee valinnan itse, mutta huoltaja näkee valinnan ja hän pystyy sitä vaihtamaan. Jokainen oppilas valitsee itselleen 6 tuntia valinnaisaineita, joita opetetaan 8. luokan aikana 2 vuosiviikkotuntia ja 9. luokan aikana 4 vuosiviikkotuntia. Yksi vuosiviikkotunti tarkoittaa, että ainetta on lukujärjestyksessä kahden jakson aikana, toisessa jaksossa 3 tuntia ja toisessa 2.

Valinta suoritetaan tarjolla olevista aineista tämän oppaan kurssikuvausten perusteella. Maksimissaan yhdestä aineesta voi valita 4 vuosiviikkotuntia. Valintojen perusteella oppilaat sijoitetaan valinnaisaineryhmiin. Jos joku ryhmistä on täynnä tai ryhmä ei toteudu liian vähäisen valitsijamäärän takia, oppilas suorittaa varavalinnan tai hänen kanssaan keskustellaan sopivan ryhmän löytymiseksi. Jos valintoja on liian paljon joihinkin ryhmiin, ryhmän kokoa pienennetään ottamalla huomioon muiden valintojen toteutuminen ja viimekädessä arpomalla.

Poikkeuksen valintaan muodostavat kielet, joita ei voi valita yksittäisenä vuosiviikkotuntina. Saksan tai ranskan haluavan oppilaan on valittava kaikki 4 kurssia kyseisestä aineesta. Tästä johtuen kielen valitsijat ovat etusijalla kahteen kielen lisäksi valitsemaansa valinnaisen tuntiin.

1.2 Arviointi

Valinnaisaineet arvioidaan väliarvioinneissa aina numeroin. Päättötodistuksessa valinnaisaineesta annetaan numeerinen arvosana, jos oppilas on suorittanut valinnaista 2 vuosiviikkotuntia tai enemmän. Jos valinnaisainetta on opiskeltu ainoastaan 1 vuosiviikkotunti, aine arvioidaan päättötodistuksessa suoritusmerkinnällä. Molemmissa tapauksissa opiskeltu laajuus näkyy todistuksessa.

2 VALINNAISAINHEET

2.1 Musiikki

MUV1 Laulukurssi: kuoro- ja pienyhtyelaulua, moniäänisyyttä, toivelauluja, solistiharjoittelua ja mikrofonin käyttöä.

Kurssilla harjoitellaan oikeaa äänenkäyttöä ja erityyisiä lauluja. Harjoitellaan kaksi- tai moniäänisiä kuorolauluja sekä duettoja tai triossa ja kvartetissa laulamista. Lauluohjelmistossa voi olla kansanlauluja, hengellisiä lauluja, iskelmää tai poppia oppilaiden toiveiden mukaan. Harjoitellaan myös mikrofonin käyttöä ja solistina laulamista toiveiden mukaan. Mahdollisesti tehdään esityksiä koulun juhliin tai käydään esiintymässä muualla. Soveltuu kaikille, jotka pitävät laulamista ja haluavat kehittyä laulajina.

MUV2 Juhlakurssi: esityksiä koulun juhliin (toteutus 2. ja 5. jaksossa)

Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan musiikkiesityksiä koulun joulun tai itsenäisyyspäiväjuhliin sekä kevätjuhliin. Voit toimia laulajana tai soittajana tai sekä että, bändisoittajana tai voit hyödyntää muita musiikkiopintojasi esim. viulistina, huilistina, sellistinä jne. Soveltuu jo perustaidot hallitseville laulajille ja soittajille, jotka ovat valmiita esiintymään.

MUV3 Musiikin syventävä kurssi 1: lisätreeniä lauluun ja soittamiseen

Kurssilla harjoitellaan laulamista ja soittamista syventäen luokkien yhteisillä musiikkitunneilla opittuja asioita. Kurssi on mahdollisuus lisäaikaan itsenäiselle harjoittelulle ja yksityiskohtaisemmalle ohjaukselle laulun ja soiton harjoittelussa. Soveltuu sekä alkeiden harjoittelijoille että edistyneemmille soittajille ja laulajille.

MUV4 Musiikin syventävä kurssi 2: yhteissoittokurssi

Kurssilla harjoitellaan erityisesti yhteissoittoa ja bändisoittoa kurssille muodostuvan kokoonpanon ehdoilla. Syvennetään laulu- ja soittotaitoa ja opitaan musisoimaan ryhmässä. Voidaan toteuttaa toivelauluja. Soveltuu kaikille yhteissoitosta ja -laulusta kiinnostuneille.

2.2 Tietotekniikka

Valinnaisen tietotekniikan kurssilla saat monipuolisen kuvan tietotekniikan käytöstä ja mahdollisuuksista ja osaat opetella itsenäisesti lisää.

Opit ilmaisemaan itseäsi ja viestimään selkeästi. Osaat käyttää tietoverkkoja ja sen palveluja turvallisesti. Opit ratkaisemaan ongelmia johdonmukaisesti. Osaat tulkita ohjelmien ja verkkopalvelujen käyttöliittymää.

ATV1

Tekstinkäsittely ja rakenteinen kirjoittaminen. Esittäminen ja esitysgrafiikka. Pilvipalvelut, käyttöoikeussopimukset, tekijänoikeutietoteknisiä

ATV2

Kuvankäsittely, valokuvaus. Koodaaminen ohjelmointikielellä.

ATV3

Rakenteinen kirjoittaminen, verkkosivujen koodaaminen. Taulukkolaskenta. Ohjelmointi.

ATV4

Kuvan, äänen ja videokuvan käsittely. Esittäminen ja esitysten jakaminen tietoverkoissa. Tietoverkkojen käyttöturva ja tekijänoikeudet. Käyttöjärjestelmät, työaseman ylläpito.

2.3 Liikunta

LIV1 Palloilu

Kurssi sisältää monipuolisesti eri palloilulajeja vuodenaikojen ja liikuntatilojen mukaan. Tavoitteena on palloilulajien tuntemuksen ja osaamisen syventäminen.

LIV2 Palloilu

Kurssi sisältää monipuolisesti eri palloilulajeja vuodenaikojen ja liikuntatilojen mukaan. Tavoitteena on palloilulajien tuntemuksen ja osaamisen syventäminen.

LIV3 Kuntoliikunta

Kuntoilua monipuolisesti kehittäen eri kuntotekijöitä kuten kestävyys, lihasvoima, liikkuvuus, tasapaino. Lihaskuntoharjoittelua eri muodoissa (jumppa, kuntopiiri, lihaskuntoharjoittelu eri välineillä ja telineillä, kuntosalityöskentely). Kestävyyden harjoittelua esimerkiksi eri pallopeleissä ja lenkkeillen.

LIV4 Virkisty liikunnasta

Monipuolinen liikuntaohjelma, jonka tavoitteena on luoda virkistystä koulupäivään. Ohjelma suunnitellaan osittain yhdessä ryhmän kanssa. Mahdollisuuksien mukaan erilaisten liikuntamuotojen kokeilua esimerkiksi keilailu, golf. Kurssi voi sisältää esimerkiksi pelejä, luontoliikuntaa (frisbee-golf, suunnistus), rentoutumista ja keuhonhuoltoa.

2.4 Maaseutu tutuksi

MSV1 Maatilan elämää

Kurssilla tutustutaan kotieläinten (lehmät, hevoset, lampaat, siat...) hoitoon ja eläimistä saataviin tuotteisiin. Viljatilän vuoden kulku ja maatilojen koneet kuuluvat aiheisiin. Kurssilla tehdään esitelmää ja vierailaan erilaisilla maatiloilla.

MSV2 Lemmikkieläimet

Kurssilla perehdytään lemmikkieläinten elämään ja hoitoon. Vierailaan mahdollisesti lemmikkihoitolassa ja tuodaan kouluun lemmikkejä, järjestetään lemmikkipäivä oman ryhmän kanssa. Lisäksi tehdään esitelmää eri lemmikeistä.

MSV3 Eräelämyksiä

Kurssilla tutustutaan riistanhoitoon, metsästyksen ja kalastukseen. Kurssiin kuuluvat retket luontoon ja vesille, vierailijat ja pienet käytännön työt esim. linnunpönttöjen teko ja perhonsidonta mahdollisuuksien mukaan.

MSV4 Huvia ja hyötyä kasveista

Kurssilla on tarkoitus tutustua tärkeimpiin ravinto- ja koristekasveihin esim. kasvattamalla näiden kasvien taimia. Vierailaan puutarhassa ja piholla käytännön töitä tekemässä. Kurssilla voidaan myös käydä metsätyömailla puiden kasvatusta/ korjuuta seuraamassa

2.5 Saksa

SAV1

Tutustutaan saksan kielialueeseen ja kielellisiin erityispiirteisiin. Harjoitellaan perussanastoa ja -rakenteita jokapäiväisissä viestintätilanteissa; esim. tervehtiminen, esittäytyminen, itsestä kertominen.

SAV2

Tulkitaan puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä apuvälineitä käyttäen. Laajennetaan kulttuurista tuntemusta sekä viestinnällisiä tilanteita siten, että harjoitellaan kertomaan esim. omasta perheestä ja koulunkäynnistä.

SAV3

Opetellaan tuottamaan pienimuotoisia suullisia ja kirjallisia tuotoksia. Sanastoa ja rakenteita laajennetaan edelleen koskemaan uusia aihepiirejä, esim. ostoksilla käynti ja ravintolassa asiointi.

SAV4

Syvennetään kohdekielen kulttuurin ja maan tuntemusta. Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan maihin, joissa puhutaan opiskeltavaa kieltä. Harjoitellaan mahdollisesti matkailuun liittyviä viestinnällisiä tilanteita, esim. lipunosto.

2.6 Ranska /LE FRANÇAIS (B2 – kieli)

Salut, tout le monde!

Valinnaisen ranskan kielen kursseilla (RAV1-4) käydään läpi kielen alkeet ja erityispiirteet ääntämisestä aloittaen. 8. ja 9. luokkien kurssit antavat sinulle valmiuksia selviytyä tavanomaisista arkipäivän tilanteista, esim. ruokailu, matkailu, kaupassa asiointi jne. ranskan kielellä. Keskeistä on suullinen harjoittelu, puheen ja tekstin ymmärtäminen sekä ranskankieliseen kulttuuriin tutustuminen. Peruskielioppiasiat tulevat myös tutuiksi.

Työtapoina oppikirjan lisäksi mm. internet, sähköiset oppimateriaalit ja esim. sarjakuvat. Saat hyvän jatko-opintokelpoisuuden lukiossa.

RAV1 (8 ik)

Ääntämisen perusteet, tervehtiminen, hyvästeleminen, itsensä esitteleminen. Sinuttelu/teitittely

Ravintolassa/kahvilassa asiointi, oman perheen

esitteleminen. Kieliopissa mm. persoonapronominit, olla- ja omistaa- verbit ja muita verbejä, lukusanat 0-20, artikkelit, substantiivit, omistus.

RAV2 (8 ik)

Kodin esitteleminen, paikkojen ja esineiden kuvailu, mistä pitää/ei pidä, värit, urheilu, sää, kellonaika. Tutustutaan Bretagnen maakuntaan. Kieliopissa adjektiivit, säännöllinen verbitaivutus, lukusanoja, kysymyksen teko.

RAV3 (9 Ik)

Metrolipun ostaminen, koulu ja opiskelu, ostosten tekeminen, vaatesanastoa, vapaa-ajan vietto, ruoka, musiikki. Tutustutaan Pariisiin. Kieliopissa verbirakenteita, lähifutuuri, partitiivi.

RAV4 (9 Ik)

Matkasuunnitelmista puhuminen, ihmisten kuvailu ja ulkonäkö, tien kysyminen ja neuvominen, kaupunkisanastoa, kuukaudet, lääkärissä asiointi ja kehonosia. Tutustutaan Belgiaan ja Brysseliin. Kieliopissa artikkeleita, verbejä, kysymyssanoja, päiväys, lukusanoja, järjestysluvut, prepositioita ja kieltosanoja.

Tu es bienvenue à étudier le français!

Bonjour! Ça va?

Ça va.

S'il vous plaît...

Bon appetit!

2. 7 Kuvataide

KUV1 Piirtäminen ja maalaus

Kurssilla harjoitellaan erilaisilla piirtimillä piirtämistä ja kokeillaan erilaisille papereille piirtämistä mm. hiilellä, graffitikynillä, puna- ja ruskoliiduilla, musteterillä, tusseilla jne. Aiheet ovat vaihtelevia. Piirretään sekä mielikuvitusaiheita, että mallin mukaan.

Lisäksi kurssilla opetellaan käyttämään erilaisia maalaustekniikoita mm. vesiväreillä, pullopeiteväreillä, akryyliväreillä ja pastelliväreillä. Tutustutaan erilaisiin tyylihin ja niiden tapoihin tehdä. Aiheet ovat myös vaihtelevia. Käytetään mallina taidekuvia, sekä erilaisia malleja esim. asetelmia, esineitä kasveja ihmisiä jne. Lisäksi maalataan omia mielikuvia ja tunnetiloja.

KUV2 Keramiikka, kuvanveisto ja rakentelu

Kurssilla työskennellään pääsääntöisesti kolmiulotteisesti. Kurssilla tehdään mm. reliefejä, mobiileja, veistoksia, lavasteita, pienoismalleja, käyttöesineitä jne. Materiaaleina mm. savi, kipsi, muovailuvaha, paperimassa, rautalanka ja kaikki rakenteluun sopivat materiaalit erilaiset tikut, pahvit, nauhat, styrox jne.

Aiheina mm. ihminen, kasviaiheet, eläimet, abstraktit aiheet, mielikuvat, elokuvat, erilaiset tilanteet ja tunteet.

KUV3 Taidegrafiikka ja graafinen suunnittelu

Kurssilla tutustutaan grafiikkaan ja graafiseen suunnitteluun. Taidegrafiikan menetelmistä tutustutaan kohopaino ja laakapaino menetelmiin (mahdollisuuksien mukaan) ja toteutetaan erilaisia ja eri aiheisia töitä näillä tekniikoilla, (painaen paperille ja mahdollisesti myös itse tehdylle paperille tai kankaalle).

Graafisen suunnittelun osalta suunnitellaan esim. tuotepakkaus, juliste, kirjan- tai levyn kansi, pieni esite tms. ajankohtaisia graafisen suunnittelun tehtäviä. Tekniikkoina käytetään sekä perinteisiä piirtämisen ja maalaamisen tekniikoita sekä digitaalista kuvanmuokkausta.

KUV4 Vaikuttavat kuvat – kuvanmuokkaus, digitaalinen kuvaus ja videointi

Kurssilla tutustutaan valokuvan ja elokuvan muotokieleeseen, mm. kuvasommitteluun ja rajauksen, erilaisiin kuvakulmiin ja elokuvakerronnalliseen leikkaukseen. Opetellaan kuvanlukutaitoa ja tehdään elokuva-analyysi. Opetellaan digitaalista kuvanmuokkausta erilaisten tehtävien muodossa ja tehdään pieni muotoisia videoita.

2.8 Draama (aikaisemmin ilmaisutaito)

Mitä draama on?

Se on elämyksiä, oivalluksia, toimintaa, luovuutta, kokemuksia, oman minän ja maailman kohtaamista. Rohkeuden löytämistä, ilmaisukyvyn kehittymistä, kontakteja, toisen kohtaamista, turvallisuutta ja rentoutta. Keskittymistä, kuuntelemista, havainnointia, vuorovaikutusta ja

ihmissuhteita. Kieltä ja viestintää, puhumista, ilmeitä, eleitä, liikettä ja äänenkäyttöä. Väittelyä, vaikuttamista, mielipiteitä, perustelemista ja ongelmanratkaisua. Draamaa, tekstien tulkintaa, eläytymistä ja näyttelemistä. Integraatiota, musiikkia, kuvataiteita, liikkumista, valaisua, puvustusta ja lavastusta. Ja tietysti myös esiintymistä.

DRV1 Ilmaisun iloa!

Kurssilla harjoitellaan itseilmaisua pelien ja leikkien avulla sekä kokeillaan kuuntelijana, katsojana ja esiintyjänä toimimista.

DRV2 Improa!

Kurssilla keskitytään improvisaatioharjoituksiin.

DRV3 Ideasta esitykseksi

Kurssilla tehdään yhdessä esitys (esim. näytelmä), joka esitetään yleisölle.

DRV4 Draamaa kerrakseen!

Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa. Samalla tutustutaan johonkin draaman genreen.

2.9 Tekstiilityö

TSV1 Lasten vaate

Ommellen, neuloen tai virkaten vaate tai vaatteita pienelle lapselle tai vauvalle oppilaan toiveiden mukaisesti. Voi tehdä vaatteen esim. kummilapsille, sisaruksille, sukulaisille tai vaikka itselle. Oppilaat voivat myös kurssin sisällä vaihdella kurssisisältöjä toiveiden mukaisesti.

TSV2 Vaate

Ommellen, neuloen tai virkaten vaate itselle oppilaslähtöisesti. Vaate voi olla ihan mikä vain hupparista, collareista juhlamekkoihin. Voit tehdä vaatteen myös vaikka kaverille.

TSV3 Sisustustuote

Sisustustuotteen valmistaminen kutoen, värjäten, ommellen, virkaten tai neuloen oppilaan omien valintojen mukaan. Esim. kudo tai virkkaa matto, neulo, ompele tai kirjo tyyny, värjää tai paina verhot omaan huoneeseen.

TSV4 Asuste

Valmista asuste jollakin lankatyöllä tai erityistekniikalla. Esim. voit neuloa tai huovuttaa lakkeja, lapasia, sukkiä tai huiveja. Voit myös kokeilla joitakin uusia tekniikoita esim. valmistamalla asusteita tai koruja.

2.10 Tekninen työ

TNV1-TNV4

Esimerkkitöitä: erilaiset huonekalut, kellot, lamput, metallipukit, mopotarvikkeet yms.

Oppilaalla valittavana 4 syventävää kurssia, joissa sisällöt ovat jatkumoina edelliselle kurssille. Valinnaiskurssilla oppilas syventää 7lk:lla käsitöissä saamiaan tietojaan ja taitojaan. Työstötekniikoita viedään pidemmälle ja ratkaisuja pyritään monipuolistamaan. Oppilas saa suunnitella oppilaan omien taipumusten ja mieltymysten mukaan vapaa-valintaisia töitä, joissa hän voi halutessaan yhdistellä eri materiaaleja ja tekniikoita. Opettaja arvioi oppilaan suunnitelmaa, jonka pohjalta päätetään lopullisen työn koko ja toteutustavat. Välitöinä tehdään myös tilojen ja välineiden huolto- ja korjaustöitä.

Mahdollisuuksien ja vuotuisen rahoituksen mukaan pyritään suorittamaan opintokäyntejä Pohjois-Savon alueen teknologia-alan yrityksiin. Ahkeralle ja alasta kiinnostuneelle 9. luokan oppilaalle pyritään antamaan mahdollisuus työskennellä yhden jakson ajan teknisen työn tunneilla (2h/vko) jossakin paikallisessa yrityksessä ns. kummioppilaana. Oppilastyöpari tekee yrityksen tarjoamia tekniselle alalle kuuluvia töitä yrityksen henkilökunnan opastamana.

2.11 Kotitalous

KOV1 Suomalainen ruoka

Saadaan tietoa suomalaisesta ruokakulttuurista. Valmistetaan eri alueille tyypillisiä aterioita ja perinneruokia sekä leivonnaisia. Tehdään suomalaisille tyypillisiä perusruokia.

KOV 2 Monipuoliset arkiateriat

Perehdytään arkiruoan valmistusmenetelmiin. Opitaan suunnittelemaan ateriakokonaisuuksia. Suunnitellaan ja valmistetaan tasapainoisia arkiaterioita eri raaka-aineista. Ateriat voivat olla kotoisin Suomesta tai muualta maailmalta. Leivotaan erilaisia leivonnaisia.

KOV3 Kansainväliset keittiöt

Tutustutaan kansainvälisiin erimaiden ruokiin sekä harvinaisempiin raaka-aineisiin ja ruoanvalmistustapoihin. Valmistetaan eri puolilla maailmaa kotoisin olevia aterioita ja leivonnaisia.

KOV4 Juhla- ja tapakulttuuri

Opitaan suunnittelemaan juhlia ja juhlatarjoilua. Järjestetään erilaisia teemajuhlia ja juhlitaan eri vuodenaikojen juhlia. Leivotaan juhlia varten. Tutustutaan juhlien tapa- ja etikettikulttuuriin.